

Mýty, které slýcháme jako poradkyně rané péče

Rádi bychom představily prostřednictvím tohoto Informačního listu některé názory, se kterými se často setkáváme v rámci naší práce poradkyň rané péče. Možná budou pro vás inspirující, možná budete překvapeni, možná některé pomohou.

Mýtus 1.

„Nevadí, že Váš syn ještě ve dvou letech nemluví. Vždyť je to kluk a ti bývají v řeči opožděnější.“

Bohužel není tomu tak. Pokud jako rodiče vidíte, že vaše dítě minimálně využívá expresivní komunikaci, neukazuje vám na věc, kterou by si přálo, nesnaží se k věcem, lidem, zvířatům přiřazovat citoslovce (vidí krávu, říká „Búúú“,...), slabiky (vidí mámu, říká „ma“), nesnaží se po Vás slova opakovat, ani melodicky „přehrávat“, tak jeho vývoj není zcela v pořádku. Nenechte se „ukolébat“ a raději vyhledejte odborníka, například klinického logopeda.

Mýtus 2.

„Přijmout dítě do mateřské školy není možné, pokud stále nosí pleny a potřebuje pomoc s jejich výměnou.“

Žádný zákon ani vyhláška neukládá rodičům, jaké dovednosti má jejich dítě povinně zvládat při jeho přijímání do MŠ. Jde spíše o obecné zvyklosti, co už by dítě nastupující do školky mělo zvládnout (sebeobslužné a hygienické dovednosti). Samostatné používání toalety patří mezi ně. Dítě se specifickými vzdělávacími potřebami někdy pro nácvik odplenkování potřebuje více času a není v silách rodiny toho dosáhnout před nástupem

dítěte do MŠ. Toto patří mezi jeho specifické potřeby. Je potřeba dělat nácvik na záchod ve spolupráci s rodinou, citlivě, v klidu a podle možností dítěte. Ze strany školy je pouze nutné dodržet určitá hygienická opatření – mít speciální koš na plínky, který je označený, zajištěné místo, kde bude mít dítě na přebalení soukromí. A pokud je zvyklé přebalovat se v leže, tak mít v MŠ přebalovací pult, a to vše samozřejmě s dopomocí asistenta pedagoga.

Mýtus 3.

„Malé děti v MŠ nepochopí, že jejich integrovaný kamarád má „jiná pravidla“ než oni. Všichni musí mít stejné podmínky.“

Často se setkáváme s názory pedagogů, že dětský kolektiv v MŠ nepřijme, pokud jejich spolužák bude mít upravenou například dobu, kdy musí sedět při svačince, budou závidět, pokud spolužák bude mít jinou svačinu

než oni nebo bude odměňován dobrotami, nebude mít podložku při modelování..... Prostě bude „porušovat“ pravidla, která jsou v každé školce nastavena.

Věřte dětem a jejich schopnosti empatie. Pokud jim budete odpovídat a vysvětlovat, proč jejich spolužák má specifické potřeby, určitě situaci pochopí a naopak budou ti, kteří například nabídnou pomoc, nebo ho půjdou utěšit.

Mýtus 4.

„Přece musí pochopit (dítě s autismem), že se musí v čekárně počkat, tak jako všichni ostatní.“

Dítě s autismem má narušenou oblast představivosti, což mu činí obtíž v chápání a orientaci v čase. Má nedostatečně rozvinutou schopnost vnímat časové úseky – co je nyní, co bude následovat, promyslet si, co by mohlo dělat, jak se zabavit. Pro každé dítě je obtížné čekání na něco,

zvláště, pokud má již zkušenost, že „za těmi bílými dveřmi“, možná bude zase nějaká nepříjemnost. Dítě s autismem jde velmi obtížně zabavit, má své specifické aktivity, které v čekárně nejdou většinou realizovat. Čekání se pro něj stává náročným a v dítěti se stupňuje neklid, který může zkomplikovat následující vyšetření.

Je proto užitečné, dopředu informovat lékařský personál, že přijдете s dítětem, které kvůli své diagnóze nedokáže vyčkat, než přijde na řadu, a domluvit si tak termín, který by umožnil vstup do ordinace s minimální dobou čekání či okamžitě.

Mýtus 5.

„Vše přizpůsobujeme našemu dítěti s autismem. Jdeme na procházku, pouze pokud vidíme, že si bere boty, jedeme na nákup jen tehdy, pokud přijde k autu a chce si do něj sednout,.....jíst může kdekoliv v bytě a kdykoliv,..... Pokud chceme dítě usměrnit, hněvá se a to my nechceme, aby se jeho diagnóza nezhoršovala.“

Každé dítě potřebuje pravidla, i my dospělí. Orientace v každodenních aktivitách je tak díky pravidlům o to

jednodušší, předvídatelná, jasně daná. Běžnému dítěti dokážete vysvětlit, co ho v rámci dne čeká, proč to tak bude, můžete dovysvětlit, proč nastávají změny, reagovat na jeho otázky. Dítě s autismem má ve většině případů bohužel narušenu řeč a schopnost porozumění řeči. Proto běžné popisování situace není dostačující. Potřebuje zprostředkovat aktivity jiným způsobem – denním rytmem (pravidelně např. po snídani se jde oblékat a jde na krátkou procházku, po příchodu je vždy svačina,..... po obědě je vždy hodinka odpočívání,...) nebo obrázky (nakreslená nebo vyfocená místa nebo činnost). Díky těmto pravidlům a vizuální podpoře se dítě cítí bezpečně, ví, co ho čeká. Určitě se někdy objeví i jeho nespokojenost, rozladěnost, pokud ale cítí, že je rodič „jistý ve svých myšlenkách a rozhodnutích“ a dokáže přijímat jeho emoce, dokáže i dítě své emoce více regulovat. Zvýšení nepohody u dítěte s autismem určitě znamená, že se bude jeho diagnóza autismu zhoršovat. Objevuje se spíše z důvodu nepochopení situací, které ale dítěti můžeme pomoci speciálního přístupu zprostředkovat.

Mýtus 6.

„Dítě s autismem je pouze nevychované dítě. Kdyby mu rodiče uštědřili pár na zadek, bylo by po autismu.“

Chování dítěte tak skutečně může na okolí působit. Dítě s autismem nemá viditelný handicap jako například dítě na vozíku nebo dítě s kochleárním implantátem. Pouze jeho projevy v chování poukážou na jinakost. Nerozumí, že nemůže na veřejném pískovišti jinému dítěti sebrat bábovku nebo ji zbořit, nedokáže čekat dlouhou řadu na klouzačku, tak ostatní děti předběhne, chtělo by se s ostatními dětmi honit, ale protože jim to nedokáže říci, tak je začne bouchat, hodně křičí a hněvá se, když z hřiště musí odejít, protože neví, že ...

Díky narušení v oblasti komunikace, sociálního chování a emočního prožívání jsou schopnosti dítěte velmi omezené. Rodiče dítěte s autismem se musí ve výchově angažovat mnohonásobně více, být více odolní náročným situacím. Obvykle potřebují při výchově odbornou pomoc, běžné výchovné metody ani fyzické tresty na autismus nestačí.

A s jakými mýty se setkáváte vy? Budeme rádi, když je s námi budete sdílet (info@aplajc.cz).